

ZAM Financieel Jaarverslag **Auditor's Report 2019**

www.zammagazine.com
facebook.com/zamthemagazine
instagram.com/zammagazine
twitter.com/zammagazine

BALANS PER 31 DECEMBER 2019

	31-12-2019		31-12-2018	
	€	€	€	€
ACTIVA				
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa				
Inventarissen		-		11
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen				
Handelsdebiteuren	809		-	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	-		1.731	
		809		1.731
Liquide middelen				
Kas	253		253	
ING rekening uitsluitend voor AIPC project	6.006		9.795	
ASN	355		355	
ING	41.552		44.906	
Paypal	46		46	
		48.212		55.355
		<u>49.021</u>		<u>57.097</u>

Stichting ZAM-net
Amsterdam

	31-12-2019		31-12-2018	
	€	€	€	€
PASSIVA				
STICHTINGSVERMOGEN				
Stichtingskapitaal		32.133		-4.935
LANGLOPENDE SCHULDEN				
Overige schulden		6.400		7.600
KORTLOPENDE SCHULDEN				
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	869		798	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.661		-	
Overige schulden en overlopende passiva	6.958		53.634	
		10.488		54.432
		<u>49.021</u>		<u>57.097</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2019

	2019	Begroting 2019	2018
	€	€	€
Baten			
Giften en baten uit fondsenwerving	200.527	70.000	48.447
Overige baten	35.740	25.500	6.703
	<u>236.267</u>	<u>95.500</u>	<u>55.150</u>
 Directe- en projectlasten	 <u>-173.354</u>	 <u>-76.000</u>	 <u>-47.409</u>
	<u>62.913</u>	<u>19.500</u>	<u>7.741</u>
 Lasten			
Personeelskosten	700	800	645
Afschrijvingen op immateriële, materiële vaste activa en vast- goedbeleggingen	11	-	134
Overige bedrijfskosten	23.969	25.200	16.915
Som der bedrijfslasten	<u>24.680</u>	<u>26.000</u>	<u>17.694</u>
 Bedrijfsresultaat	 38.233	 -6.500	 -9.953
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	<u>1</u>	<u>-</u>	<u>1</u>
	38.234	-6.500	-9.952
Belastingen	<u>-1.166</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Netto resultaat	<u>37.068</u>	<u>-6.500</u>	<u>-9.952</u>

ANNUAL REPORT

2019

ZAM Magazine

+31 20 531 84 97

info@zammagazine.com

<http://zammagazine.com>

[facebook.com/zamthemagazine](https://www.facebook.com/zamthemagazine)

twitter.com/zammagazine

[instagram.com/zammagazine](https://www.instagram.com/zammagazine)

BUILDING A WORLD BEYOND THEM AND US.

Photo Pieter Boersma. Sisonke Msimang at the book signing after Nelson Mandela Lecture.

INTRODUCTION

ZAM can reflect on a successful 2019. The 1st ZAM Nelson Mandela Lecture was held on February 10 at the International Theater Amsterdam, formerly the Stadsschouwburg. In the second quarter of the year, the findings of The Kleptocracy Project, an investigative journalism program in close collaboration with the African Investigative Publishing Collective (AIPC), were published in three reports. To draw attention to works of our African colleagues as well as to encourage action to follow suit, ZAM's *Bureau Africa* was launched at the end of 2019. Late summer saw *Studio ZAM*, a program of public events and meetings, being launched. In order to build a firmer (financial) foundation under our growing organization discussions were held with various members of the (African) network and a new Business Plan was developed.

ZAM's focus is to bring 'stories'—the perspectives, insights, experiences and productions—of a new generation of African creatives and 'changemakers' to the attention of an international audience. In doing so, we intend to build a world beyond them and us. In 2019, in order to present a pressing and vibrant stream of new stories, we frequently worked

together with a rapidly growing network of (research) journalists, photographers, artists and opinion makers in African countries and the diaspora. These creatives, researchers, interested parties and individuals were connected with people and institutions in the Netherlands and elsewhere. Collaborations were encouraged. In addition, ZAM shared the knowledge and new findings generated and stored within its network, with an audience of journalists, policy makers, researchers and artistic institutions such as editorial desks, educational institutions, publishers, museums and galleries.

Unfortunately, this same year, several members of our network were threatened because of the work they do. Partly thanks to the adequate actions by ZAM staff, 'situations' were resolved and the safety of people could be secured.

Photo Pieter Boersma. International Theater Amsterdam, Nelson Mandela Lecture, 2019.

THE ZAM NELSON MANDELA LECTURE

On February 10, 2019, the inaugural ZAM Nelson Mandela Lecture took place. The Lecture was delivered by the South African writer and opinion maker Sisonke Msimang. Nearly 600 attendees listened breathlessly to her sparkling speech entitled: 'Rescuing Nelson Mandela from Sainthood'. The Faso Dance Théâtre, writer Adriaan van Dis, ZO! Gospel Choir, actress Noura el Koussour, correspondent Bram Vermeulen and singer Jeangu Macrooij, participated in the accompanying cultural program.

The media attention for the Lecture was overwhelming. Msimang was interviewed by NRC Handelsblad, de Volkskrant and Trouw. Media partner De Groene Amsterdammer published a translation of the lecture. In RTL 5 Uur Live, NOS Met het Oog op Morgen and VPRO Bureau Buitenland the Lecture was featured.

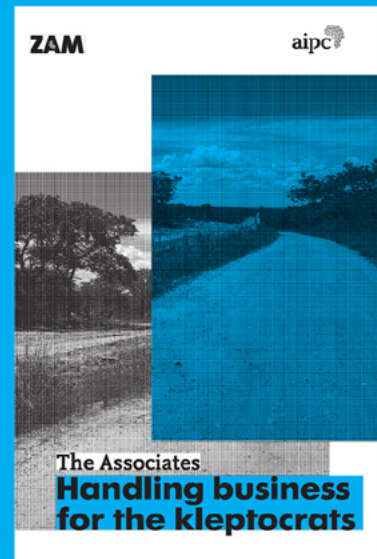
A visit by the speaker to the Black Archives, the International Institute of Social History and her participation in a well-attended public meeting in the Zuidoost district council office gave the fringe programming of the Nelson Mandela Lecture aptly form.

Afterwards, video extracts of the Lecture were the subject of conversation in various living room meetings, among others organized by Glenn Helberg, as well as public events in Utrecht (the annual meeting of Andersson, Ellfers and Felix) and in Wageningen (a meeting of the 4/5 May Committee). Thanks to peripheral programming and 'after talks', as well as using live streaming, video recording and media coverage, ZAM achieved that the story of the lecture has a considerably larger reach than its audience in the hall.

The Lecture programme was organised the financial support of the Municipality of Amsterdam, the Postcode Loterij Nederland, Andersson Ellfers Felix, the Prins Bernhard Cultuurfonds, the CBK Zuidoost, ASN Bank, Dubois & Co and Studio Marlene Dumas. The programme also had the support of PostNL, who issued a special stamp to be released in a limited-edition of 1000 copies. This stamp, designed by Ruiter Janssen, is based on Marlene Dumas' Portrait of a Young Nelson Mandela. In 2008, Dumas gave ZAM the rights to carry out an art print of this work to be sold in support of the work of our organization.

In the months following on the 1st lecture, the Lecture Programma Steering Committee operating

within ZAM initiated the preparations of the 2nd Lecture of March 1, 2020. The 2019 success is an important encouragement to grow the Lecture into an annual tradition, to be the highlight of a wider Nelson Mandela program with which ZAM aims to make the ideas of the South African freedom fighter and statesman accessible to new generations and be relevant for the 'here' and the 'now' of critical researchers.

Hyperlinks:

[Sisonke Msimang's Lecture on YouTube](#)
[The Lecture Report](#) (images, newspaper clippings etc).

THE KLEPTOCRACY PROJECT

In the autumn of 2018 ZAM has, in close collaboration with the African Investigative Publishing Collective (AIPC), laid the foundation for a comprehensive transnational research program: The Kleptocracy Project. This program followed on the earlier *The Plunder Route to Panama*. Herein, in accordance with the Panama Papers, had been investigated how African kleptocrats in close collaboration with Western companies and institutions channel money to tax and money laundering havens outside the continent. In the new research program, the focus is on the question of what do the drastic and often shocking consequences of these capital draining practices mean for good governance in African countries.

The AIPC consists of 20 investigative journalists, active in 15 African countries. ZAM supports and maintains a special relationship with the AIPC. In order to give the African colleagues plenty of space to shape their investigative journalism further and increase capacity, ZAM takes the responsibility for the financial administration of research projects, fundraising, editorial support as well as the distribution of productions among an international audience of fellow journalists, media, policymakers and interested parties.

20 African colleagues collaborated in the investigations, including some non-AIPC members. More than thirty sub-studies were conducted in 12 African Nations. Eventually, three reports were composed and published.

[The Last Resource. Risking Death to feed your Kids](#) shows the shocking proliferation of informal sex work by women who have come here for food, childcare, school fees and other primary necessities of life. Many African countries do not lack the policies and conventions aimed at protecting women and children. Ministers are appointed to be responsible for the implementation of these policy plans and treaties; letters of intent are written. But for many women they have no meaning whatsoever.

In **[The Associates. Handling Business for the Kleptocrats](#)** the practices of local, regional and international handlers of African kleptocrats are exposed and questioned.

In **[Public Disservice. How Poor Countries Waste Billions](#)** it is shown that many African countries do not lack the means to implement good governance. Abuse of power and corruption however ensure that these resources are not used for which they are intended.

A series of articles from the various reports have been published in both African and International media. Because of these reports, investigations research-partnerships have emerged between, among others, Finance Uncovered (London), Africa Uncensored (Nairobi) and the African network of the Global Investigative Journalists Network, GIJN Africa.

The results of the studies were presented in September and November 2019 by AIPC members and ZAM staff at international conferences of investigative journalists in Hamburg and Johannesburg.

With the help of #thekleptocracyproject the research results are distributed and shared widely in social media.

The researches were made possible thanks to contributions from the National Endowment for Democracy (Washington), the Trifid Foundation and the Leeuwenstein Foundation.

The Dutch newspaper Trouw homed in on the importance of African investigative journalism through a feature in its Saturday supplement. This story, in adapted form, was also part of an anthology edited by retiring judge Marian Goslings: Counter Forces.

Encouraged by the increasing interest for emerging African investigative journalism a new program, The Kleptocracy Project: The Next Level started to be developed in the autumn of 2019 and aims to be completed in 2020.

In addition to the above items, in the past year ZAM published several other African research productions. They focused, among other issues on African orphanages as a revenue model for rogue owners and on the exodus of African medics in the direction of the Western world. Olivia Ndubuisi's research into the people behind Nigerian scam practices, the so-called 419 scams, published in 2018, remained also in 2019 and of the most read contributions on the ZAM website.

Studio ZAM presentation of The Kleptocracy Project.

BUREAU AFRIKA

Prompted by the need to use the power of ZAM's support for emerging investigative journalism in Africa, it was decided to set up a new desk, *Bureau Africa*, in the last quarter of 2019. With the help of friends and committed colleagues in investigative journalism, ZAM is making a case for more financial support for these projects through grants and donations to the "ZAM AIPC Story Fund". Wider distribution of productions, including through re-sale to media worldwide, contribute to a stronger financial foundation for research work. Hereof, especially colleagues in African investigative journalism will benefit.

ZAM is a member of the Global Investigative Journalists Network (GIJN) and together with the Africa desk of this network will map out a wide range of research work. In addition, Bureau Africa aims to support colleagues who are hindered or threatened in their work. This includes the facilitation and introducing contacts with networks and existing funds that focus specifically on this support.

STUDIO ZAM

Just at the end of Summer 2019, *Studio ZAM* was launched. Situated both in our own studio and 'on location', ZAM, by facilitating meetings of 20 - 60 during people, connects African creatives with interested people residing in the Netherlands. In the second half of 2019, 6 meet ups were organized in which nearly 200 people participated. The meetings have attracted new audiences, many young and information seeking people. These encounters have already generated several in-depth exchanges.

Based on the outcomes of the first meetings, *Studio ZAM* will be developed into a cheerful, inspiring, highly substantive and influential forum.

The first Studio ZAM took place on location of the newly opened Stevenson Gallery in Amsterdam on the Prinsengracht at the occasion of the exhibition Winter Sun with contributions by various artists whose works have been extensively reviewed in ZAM Magazine. The meeting attracted 60 visitors.

Ayo Adéné at Studio ZAM's Tribute to Binyavanga Wainaina.

During the Week of the African Novel in September, 20 interested parties exchanged thoughts with two writers from South Africa.

More than 40 people attended the presentation of the outcomes of The Kleptocracy Project. This meeting was also attended, via video-connection, by the coordinator of GIJN Africa Benon Herbert Oluka and Kenyan investigative journalist Joy Kirigia, both members of the AIPC.

The same number of people attended the Amsterdam book launch of *Making Futures* by the Ghanaian writer and businessman Sangu Delle, while more than 50 people attended a Tribute to Kenyan writer Binyavanga Wainaina who had passed away earlier in 2019. This event too was recorded on [video](#).

Finally, a meeting with the Ivorian photographer Raymond Dakoua attracted a dozen interested people.

COLLABORATIONS

In 2019, ZAM participated in a series of collaborations aimed at exchanging knowledge, making new connections and make our and the network's activities known in broader circles.

ZAM collaborated with, among others: IDFA 2019, Gallery Cargo-in-Context, No Man's Art Gallery, Uganda Press Photo Award, CAP Prize for Contemporary African Photography, Lagos Photo, Aké Arts & Books Festival, iAfrica Film Festival, Week van de Afrikaanse Roman, Afrovibes Festival, Lubumbashi Biennial, Black Heritage Tours' Sites of Memory, Africa in the Photobook, Podium Mozaïek, Movies that Matter and Gallery 23.

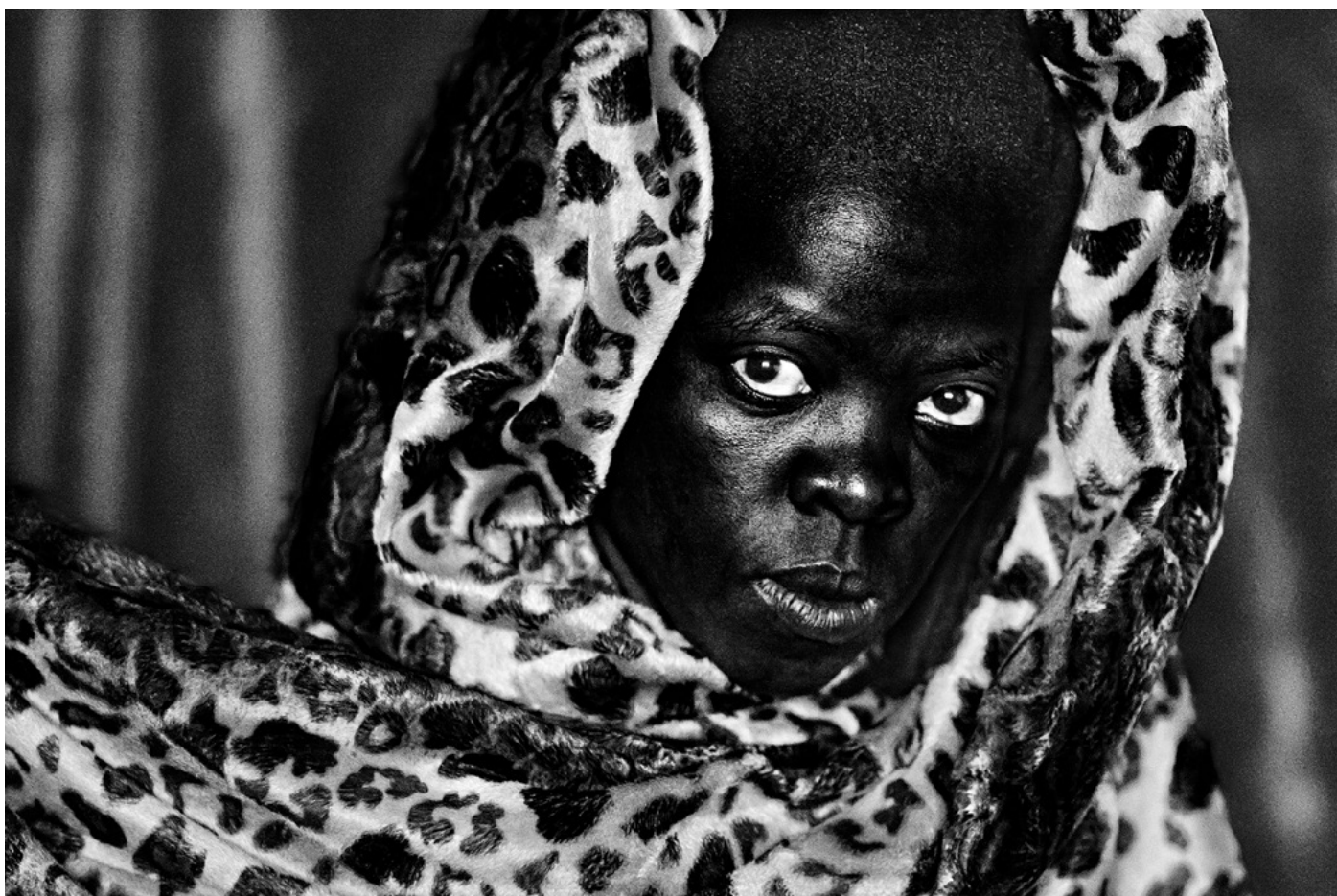

Photo Zanele Muholi. 'Thabile, Parktown.'

ART FOR ZAM

In the Spring of 2019, a work donated by South African photographer Zanele Muholi was sold. The funds generated are fully used in support of the work of ZAM. We are grateful to Muholi's agent, Stevenson Gallery in Cape Town, for their involvement in the transfer of the work. The circle of "Artists for ZAM" now consists of Marlene Dumas, Zanele Muholi, Anton Corbijn, Berend Strik, Ruan Hoffmann, Meshac Gaba and Nontsikelelo Veleko.

FRIENDS OF ZAM

The number of "Friends of ZAM" grew in 2019 with several dozen donors. From this year onward the opportunity is available to support ZAM with a periodic contribution per month or quarter. The opportunity to expand this to a more comprehensive subscriber model is being investigated. ZAM also received support in 2019 form of new acquisitions for the library and plenty of support-work done by volunteers.

BUSINESS PLAN

With the help of several members in ZAM's (African) network a Business Plan 2019 - 2023 was developed. The research prior to its formulation provided a sharper focus of our work, a clear organizational set-up and a challenging financial foundation. The plan embodies the idea that the work of ZAM consists of three pillars: the editorial work (initiating, editing and publishing stories in various media), Bureau Africa (contact desk for African investigative journalism) and Studio ZAM, the event branch, which oversees the annual Nelson Mandela Lecture.

Read the plan [here](#).

COMMUNICATION

Online

- the website visits grew in 2019 to an average of 1500 visitors a day;
- the publication frequency of the newsletter was increased to bi-weekly in 2019. The number of subscribers grew to over 4000;
- the number of followers of the Facebook page grew to almost 5000 [the number of followers on Twitter is now over 1500; the number of followers on Instagram more than 1200.

Print

The The Kleptocracy Project reports are mainly distributed digitally. Printed editions were released in an edition of 200 copies per report.

Sisonke Msimang's Lecture was viewed over 1000 times at ZAM's YouTube channel. It has been issued as a booklet in an edition of 500 copies.

BOARD AND TEAM

In 2019, the Board of ZAM ('Stichting ZAM-net') consisted of: Dr Annelies Verdoolaege (chairman), Gerard Wiefer (secretary), Jan Meijer (treasurer), Babah Tarawally, Randall Maarman, Margriet van der Waal, Ayo Adéné, Angélique Mbundu and Maria Kint.

The ZAM Team in 2019: Bart Luirink (editor-in-chief), Laurens Nijzink (Bureau Africa co-ordinator), Oliver Bastow (web editor, designer), Milan Hermes, Leonie Verburg (marketing), Tessa Giller (proofreading), Christina Mansson (Photo Editions) and Evelyn Groenink (investigations editor).

In the last quarter of 2019, the foundation was laid for an 'editorial college' aimed at coaching new research productions in the context of The Kleptocracy Project: The Next Level. This college consists of Lydia Namubiru, Christian Locka and Bram Posthumus. Evelien Groenink has relinquished her job as investigations editor in 2019. She will be involved with the new research program as 'narrative editor'.

JAARVERSLAG 2019

ZAM Magazine

+31 20 531 84 97

info@zammagazine.com

<http://zammagazine.com>

[facebook.com/zamthemagazine](https://www.facebook.com/zamthemagazine)

twitter.com/zammagazine

[instagram.com/zammagazine](https://www.instagram.com/zammagazine)

BUILDING A WORLD BEYOND THEM AND US.

Foto Pieter Boersma. Sisonke Msimang's signeursessie na Nelson Mandela Lezing.

INTRODUCTIE

ZAM kan terugzien op een succesvol 2019. Op 10 februari werd in het Internationaal Theater Amsterdam, voorheen de Stadsschouwburg, de 1e **ZAM Nelson Mandela Lezing** georganiseerd. In het tweede kwartaal werden de uitkomsten van **The Kleptocracy Project**, een onderzoeksprogramma in nauwe samenwerking met het African Investigative Publishing Collective (AIPC), gepubliceerd in een drietal rapporten. Om met meer slagkracht de bevindingen van onze Afrikaanse collega's in de onderzoeksjournalistiek naar buiten te brengen en in concrete actie te vertalen, is eind 2019 door ZAM **Bureau Afrika** opgericht. Kort na de zomer werd **Studio ZAM** gelanceerd, een programma van publieke events en ontmoetingen. Teneinde een steviger (financieel) fundament te leggen onder onze groeiende organisatie werd in samenspraak met diverse leden van het (Afrikaanse) netwerk een **business plan** ontwikkeld.

ZAM ziet het als haar voornaamste opdracht om het verhaal - de perspectieven, inzichten, ervaringen en producties - van een nieuwe generatie van Afrikaanse creatieven en 'changemakers' onder de aandacht van een internationaal publiek te brengen. Zo bouwt aan een wereld voorbij het wij-en-zij denken. Teneinde

een urgente en vibrerende stroom van nieuwe verhalen te presenteren, werkten we ook in 2019 veelvuldig samen met een **snel groeiend netwerk** van (onderzoeks)journalisten, fotografen, kunstenaars en opiniemakers in Afrikaanse landen en de diaspora. Ook werden tussen deze creatieven en onderzoekers en geïnteresseerde partijen en individuen 'hier' **samenwerkingen** tot stand gebracht. Bovendien **deelde** ZAM de binnen het netwerk **opgeslagen kennis** van nieuwe ontwikkelingen met een publiek van journalisten, beleidsmakers, onderzoekers en artistieke instellingen zoals redacties, educatieve instellingen, uitgeverijen, musea en galleries.

Helaas werden ook in 2019 verschillende leden van ons netwerk bedreigd in hun werk. Mede dankzij het adequate optreden van ZAM medewerkers konden 'situaties' worden opgelost en de **veiligheid van mensen gegarandeerd**.

Foto Pieter Boersma. Internationaal Theater Amsterdam, Nelson Mandela Lezing.

DE ZAM NELSON MANDELA LEZING

Op 10 februari 2019 vond de eerste ZAM Nelson Mandela Lezing plaats. De Lezing werd uitgesproken door de Zuid-Afrikaanse schrijfster en opiniemaker Sisonke Msimang. Bijna 600 aanwezigen luisterden ademloos naar haar sprankelende betoog met als titel: 'Rescuing Nelson Mandela from Sainthood'. Aan het begeleidende culturele programma werd meegewerkt door het Faso Dance Théâtre, schrijver Adriaan van Dis, het ZO! Gospel Choir, actrice Noura el Koussour, correspondent Bram Vermeulen en zanger Jeangu Macrooj.

De media-aandacht voor de Lezing was overweldigend. Msimang werd geïnterviewd door NRC Handelsblad, de Volkskrant en Trouw. Mediapartner De Groene Amsterdammer publiceerde tekst van de Lezing. In RTL 5 Uur Live, NOS Met het Oog op Morgen en VPRO Bureau Buitenland was de Lezing een item.

Met een bezoek van de spreekster aan de Black Archives, het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis en haar deelname aan een drukbezochte publieksbijeenkomst in het stadsdeelkantoor van Zuidoost kreeg ook de randprogrammering van de Nelson Mandela Lezing treffend vorm.

Nadien waren videofragmenten van de Lezing onderwerp van gesprek in verschillende huiskamerbijeenkomsten, onder meer georganiseerd door Glenn Helberg, alsmede publieke events in Utrecht (de jaarlijkse ontmoeting van Andersson, Ellfers en Felix) en Wageningen (een bijeenkomst van het 4/5 mei Comité). Dankzij randprogrammering en 'after talks', alsmede met behulp van livestreaming, videoregistratie en mediacoverage, bereikt ZAM dat het verhaal van de lezing een aanmerkelijk groter bereik heeft dan het publiek in de zaal.

De Lezing genoot de financiële steun van de Gemeente Amsterdam, de Postcode Loterij Nederland, AEF, het Prins Bernhard Cultuurfonds, het CBK Zuidoost, ASN Bank, Dubois & Co en Studio Marlene Dumas. Met steun van PostNL kon ter gelegenheid van de Lezing een speciale postzegel worden uitgebracht in een gelimiteerde oplage van 1000 ex. Deze zegel, ontworpen door Ruiters Janssen, is gebaseerd op Marlene Dumas' *Portrait of a Young Nelson Mandela*. Dumas gaf ZAM eerder het recht op een kunstdruk van dit werk uit te brengen en te verkopen ter ondersteuning van het werk van onze organisatie.

In de maanden na de 1e lezing heeft het binnen ZAM opererende organisatiecomité de voorbereidingen van de 2e Lezing op 1 maart 2020 ter hand genomen. Het

succes van 2019 is een belangrijke aanmoediging om de Lezing uit te doen groeien tot een jaarlijkse traditie, het hoogtepunt in een breder Nelson Mandela programma waarmee ZAM het gedachtegoed van de Zuid-Afrikaanse vrijheidsstrijder en staatsman toegankelijk wil maken voor nieuwe generaties en zijn actualiteit en relevantie voor het 'hier' en het 'nu' kritisch wil onderzoeken.

Hyperlinks:

Sisonke Msimang's Lecture on [YouTube](#).
[The Lecture Report](#) (images, newspaper clippings etc).

THE KLEPTOCRACY PROJECT

In het najaar van 2018 is door ZAM in nauwe samenwerking met het African Investigative Publishing Collective (AIPC) de basis gelegd voor een omvattend transnationaal onderzoeksprogramma: *The Kleptocracy Project*. Dit programma volgde op het eerdere onderzoek *The Plunder Route to Panama*. Hierin werd in navolging van de Panama Papers nagegaan hoe Afrikaanse kleptocraten in nauwe samenwerking met westerse bedrijven en instituties geld wegsluizen naar belastingparadijzen en zwart geld havens buiten het continent. In het nieuwe onderzoeksprogramma draaide het om de vraag wat de ingrijpende en vaak schokkende consequenties zijn van weggesluisde geldstromen voor goed bestuur in Afrikaanse landen.

Het AIPC bestaat uit zo'n 20 onderzoeksjournalisten werkzaam in 15 Afrikaanse landen. ZAM onderhoudt een bijzondere relatie met het AIPC. Teneinde de Afrikaanse collega's alle ruimte te geven om hun onderzoeksjournalistieke capaciteit verder vorm te geven, draagt ZAM zorg voor de financiële administratie van onderzoeksprojecten, de fundraising, de redactionele ondersteuning en de verspreiding van de producties onder een internationaal publiek van collega-journalisten, media, beleidsmakers en belangstellenden.

Aan de onderzoeken is meegewerkt door 20 Afrikaanse collega's, waaronder ook enkele niet-AIPC leden. Er zijn ruim dertig deelonderzoeken verricht in 12 Afrikaanse landen. Deze vonden uiteindelijk hun weg naar een drietal rapporten.

[The Last Resource. Risking Death to feed your Kids](#) toont de schokkende wildgroei van 'informeel sekswerk' door vrouwen die hier voor voedsel, kinderopvang, schoolgeld en andere primaire levensbehoeften op aangewezen zijn. Het ontbreekt in veel Afrikaanse landen niet aan beleidsplannen en verdragen gericht op bescherming van vrouwen en kinderen. Er zijn ministers verantwoordelijk voor de implementatie van deze beleidsplannen en verdragen en er worden intentieverklaringen afgelegd. Maar voor veel vrouwen hebben die geen enkele betekenis.

[In The Associates. Handling Business for the Kleptocrats](#) worden de praktijken van lokale, regionale en internationale handlers van Afrikaanse kleptocraten aan de kaak gesteld.

[In Public Disservice. How Poor Countries Waste Billions](#) wordt aangetoond dat het in veel Afrikaanse landen niet aan de middelen om goed bestuur op te zetten ontbreekt. Machtsmisbruik en corruptie leiden er echter toe dat deze middelen niet worden ingezet voor zaken waarvoor ze bedoeld zijn.

Een reeks van reportages uit de verschillende rapporten is gepubliceerd in zowel Afrikaanse als internationale media. Er zijn in het kader van de onderzoeken samenwerkingen gegroeid met ondermeer Finance Uncovered (London), Africa Uncensored (Nairobi) en het Afrikaanse netwerk van het Global Investigative Journalists Network, GIJN Africa.

De uitkomsten van de onderzoeken zijn in september en november 2019 door leden van het AIPC en medewerkers van ZAM gepresenteerd tijdens internationale conferenties van onderzoeksjournalisten in Hamburg en Johannesburg.

Met behulp van #thekleptocracyproject zijn de onderzoeksresultaten verspreid en gedeeld in sociale media.

De onderzoeken zijn mede mogelijk gemaakt dankzij bijdragen van het National Endowment for Democracy (Washington), de Trifid Foundation en de Leeuwenstein Stichting.

Het Nederlandse dagblad Trouw maakte in een feature voor de zaterdagbijlage zijn lezers attent op het belang van Afrikaanse onderzoeksjournalistiek.

Dit verhaal was, in aangepaste vorm, ook deel van een door terugtredend rechter Marian Goslings samengestelde bundel: Tegenkrachten.

Aangemoedigd door de toenemende belangstelling voor de opkomende Afrikaanse onderzoeksjournalistiek kon in het najaar worden begonnen aan de ontwikkeling van een nieuw programma, *The Kleptocracy Project: The Next Level* dat in 2020 zijn beslag krijgt.

Naast bovengenoemde thematiek publiceerde ZAM in het afgelopen jaar nog verschillende andere Afrikaanse onderzoeksproducties. Hierin ging het onder meer over Afrikaanse weeshuizen als verdienmodel van malafide eigenaren en de exodus van Afrikaanse medici richting het Westen. Olivia Ndubuisi's onderzoek naar de mensen achter Nigeriaanse oplichterspraktijken, de zgn 419 scams', gepubliceerd in 2018, bleef ook in 2019 en van de meest gelezen bijdragen op de website van ZAM.

Studio ZAM presentatie van The Kleptocracy Project.

BUREAU AFRIKA

Ingegeven door de noodzaak om de slagkracht van ZAM's steun aan de opkomende onderzoeksjournalistiek in Afrika te vergroten, is in het laatste kwartaal van 2019 besloten tot het opzetten van een 'Bureau Afrika'. Met behulp van vrienden en collega's in de onderzoeksjournalistiek zet ZAM zich in voor meer financiële steun voor projecten middels subsidies en donaties aan het 'ZAM AIPC Story Fund'. Een bredere verspreiding van producties, onder meer via doorverkoop aan media wereldwijd, kan tevens bijdragen aan een sterker financieel fundament onder het onderzoekswerk. Hiervan zullen vooral de collega's in de Afrikaanse onderzoeksjournalistiek profiteren. ZAM is lid van het Global Investigative Journalists Network (GIJN) en brengt in nauwe samenwerking met de Afrika desk van dit netwerk het brede scala van onderzoekswerk in kaart. Daarnaast ziet Bureau Afrika het als haar taak om collega's die in hun werk gehinderd of bedreigd worden te ondersteunen, onder meer door het faciliteren van contacten met netwerken en fondsen die zich specifiek op deze ondersteuning richten.

STUDIO ZAM

Na de zomer van 2019 is 'Studio ZAM' gelanceerd. Zowel in de eigen studio als op locatie brengt ZAM tijdens bijeenkomsten van 20 - 60 mensen Afrikaanse creatieven in contact met in Nederland wonende belangstellenden. In de tweede helft van 2019 werd een 6-tal 'events' georganiseerd waaraan in totaal bijna 200 mensen deelnamen. Wat opvalt is dat bijeenkomsten telkens veel nieuwe en jonge belangstellenden trekken. Ook zijn uit deze ontmoetingen al verschillende verdergaande uitwisselingen tot stand gekomen.

Op basis van de ervaringen met de eerste bijeenkomsten zal Studio ZAM ontwikkeld worden tot een vrolijk, inspirerend, sterk inhoudelijk en gezaghebbend forum.

De eerste Studio ZAM vond plaats op locatie bij de nieuw geopende Stevenson Gallery aan de Amsterdamse Prinsengracht ter gelegenheid van de expositie Winter Sun met werk van verschillende kunstenaars wier werk in ZAM uitvoerig is belicht. De bijeenkomst trok 60 bezoekers.

Tijdens de Week van de Afrikaanse Roman in september wisselden 20 belangstellenden van

Ayo Adéné at Studio ZAM's Tribute to Binyavanga Wainaina.

gedachten met een tweetal schrijvers uit Zuid-Afrika. Ruim 40 mensen woonden de presentatie van de uitkomsten van The Kleptocracy Project bij. Aan deze bijeenkomst werd tevens per video deelgenomen door de coordinator van GIJN Africa Benon Herbert Oluka en de Keniaanse onderzoeksjournalist Joy Kirigia, beiden lid van het AIPC.

Evenveel mensen bezochten de boekpresentatie van de Ghanese schrijver en zakenman Sangu Delle: 'Making Futures', terwijl ruim 50 mensen aanwezig waren bij een Tribute voor de eerder in 2019 overleden Keniaanse schrijver Binyavanga Wainaina. Van deze bijeenkomst werd tevens een [videoverslag](#) gemaakt.

Een ontmoeting met de Ivoriaanse fotograaf Raymond Dakoua, tenslotte, trok een tiental belangstellenden.

SAMENWERKINGEN

ZAM heeft in 2019 geparticipeerd in een reeks van samenwerkingen gericht door uitwisseling van kennis, het leggen van connecties en het in bredere kring bekendmaken van activiteiten.

Er werd samengewerkt met onder meer: IDFA 2019, Galerie Cargo-in-Context, No Man's Art Gallery., Uganda Press Photo Award, CAP Prize for Contemporary African Photography, Lagos Photo, Aké Arts & Books Festival, iAfrica Filmfestival, Week van de Afrikaanse Roman, Afrovibes Festival, Lubumbashi Biennial, Black Heritage Tours Sites of Memory, Africa in the Photobook, Podium Mozaiek, Movies that Matter en Galerie 23.

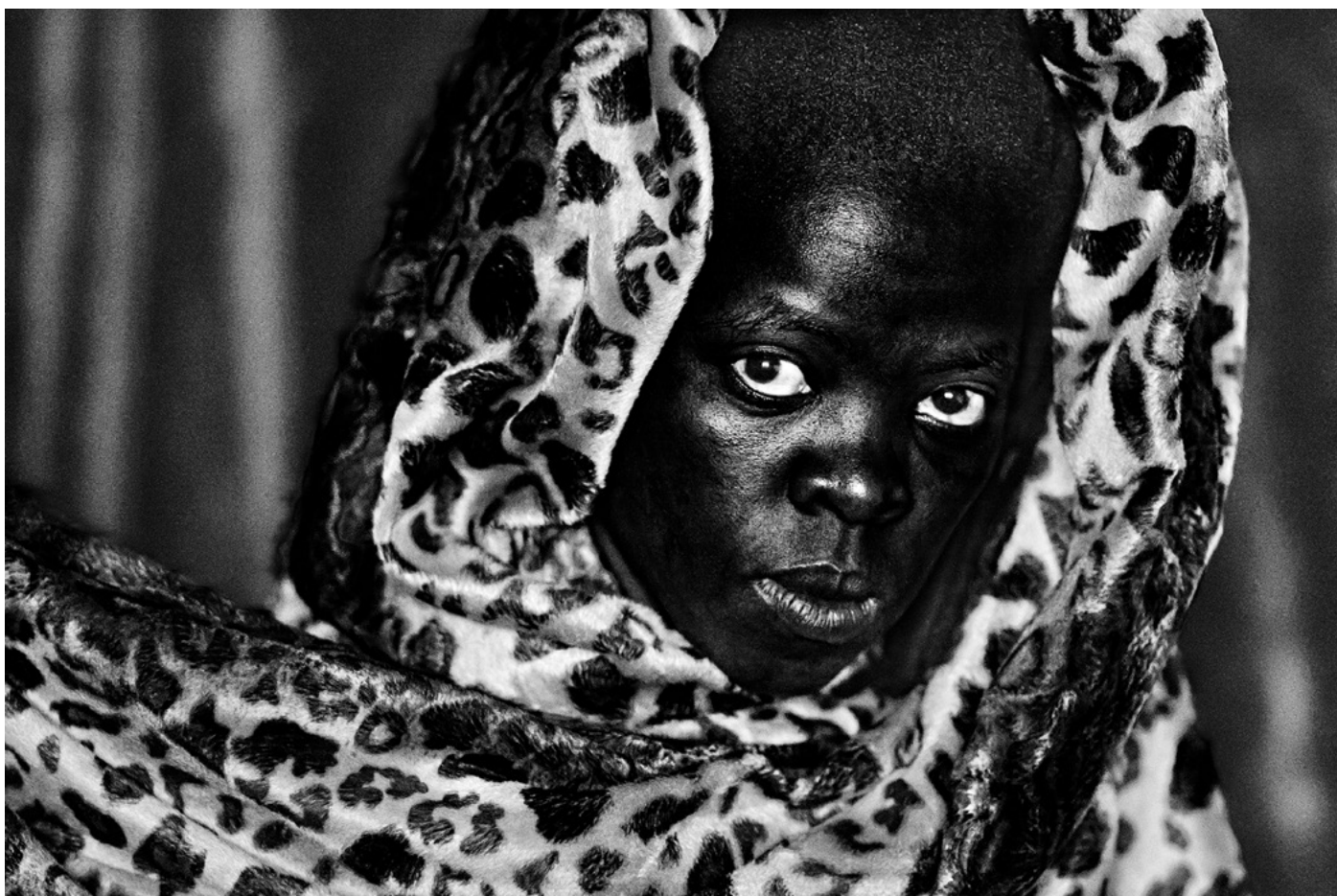

Foto Zanele Muholi. 'Thabile, Parktown.'

ART FOR ZAM

Een in 2018 door de Zuid-Afrikaanse fotografe Zanele Muholi geschonken werk werd in het voorjaar van 2019 verkocht. De opbrengsten komen geheel ten goede aan het werk van ZAM. Wij zijn Muholi's agent, Stevenson Gallery in Kaapstad, erkentelijk voor hun betrokkenheid bij de overdracht van het werk. De kring van 'Artists for ZAM' bestaat nu uit Marlene Dumas, Zanele Muholi, Anton Corbijn, Berend Strik, Ruan Hoffmann, Meshac Gaba en Nontsikelelo Veleko.

FRIENDS OF ZAM

Het aantal 'vrienden van ZAM' groeide in 2019 met enkele tientallen donateurs. In dit jaar is ook de mogelijkheid geboden om de organisatie te ondersteunen met een periodieke bijdrage per maand of kwartaal. De mogelijkheid om dit uit te bouwen naar een omvattender abonneemodel wordt onderzocht. ZAM ontving in 2019 tevens steun in de vorm van nieuwe aanwinsten voor de bibliotheek en tal van ondersteuningswerkzaamheden om niet.

BUSINESS PLAN

Met behulp van verschillende leden uit ZAM's (Afrikaanse) netwerk is in 2019 een businessplan 2019 - 2023 samengesteld. Het onderzoek voorafgaand aan de formulering ervan leverde een scherpere focus van ons werk, een heldere organisatorische opzet en een uitdagende financiële onderbouwing op. Het plan belichaamt de idee dat het werk van ZAM bestaat uit een drietal peilers: het redactionele werk (het initiëren, redigeren en publiceren van verhalen in diverse media), Bureau Afrika (contactpunt voor Afrikaanse onderzoeksjournalistiek) en Studio ZAM, de evenemententak waaronder ook de jaarlijkse Nelson Mandela Lezing valt.

Lees het plan [hier](#).

COMMUNICATIE

Online

- het websitebezoek groeide in 2019 naar gemiddeld 1500 bezoekers per dag;
- de verschijningsfrequentie van de nieuwsbrief werd in 2019 opgevoerd naar 2-wekelijks. Het aantal abonnees groeide tot ruim 4000;
- het aantal volgers van de Facebook pagina groeide naar bijna 5000 [het aantal volgers op Twitter is nu ruim 1500; het aantal volgers op Instagram ruim 1200.

Print

De rapporten in het kader van The Kleptocracy Project zijn vooral digitaal verspreid. Printedities werden uitgebracht in een oplage van 200 ex per rapport.

De Lezing van Sisonke Msimang werd op ZAM YouTube's kanaal ruim 1000 keer bekeken. Een boekje met de speech verscheen in een oplage van 500 ex.

BESTUUR EN TEAM

In 2019 bestond het bestuur van ZAM ('Stichting ZAM-net') uit: Dr Annelies Verdoolaege (voorzitter), Gerard Wiefer (secretaris), Jan Meijer (penningmeester), Babah Tarawally, Randall Maarman, Margriet van der Waal, Ayo Adéné, Angélique Mbundu en Maria Kint.

Het ZAM Team in 2019: Bart Luirink (editor-in-chief), Laurens Nijzink (Bureau Afrika co-ordinator), Oliver Bastow (webeditor, vormgever), Milan Hermes, Leonie Verburg (marketing), Tessa Giller (proofreading), Christina Mansson (Photo Editions) en Evelyn Groenink (investigations editor).

In het laatste kwartaal is de basis gelegd voor een 'editorial college' gericht op de begeleiding van nieuwe onderzoeksproducties in het kader van The Kleptocracy Project: The Next Level. Dit college bestaat uit Lydia Namubiru, Christian Locka en Bram Posthumus. Evelien Groenink heeft 2019 haar functie als investigations editor opgegeven. Zij zal bij het nieuwe onderzoeksprogramma betrokken zijn als 'narrative editor'.

